

Prof. Robert Biegler
Robert.Biegler@svt.ntnu.no

Our ref.: 2013/155 Date: 09.10.2013

Concerning a study on teleological thinking

The Norwegian National Committee for Research Ethics in the Social Sciences and Humanities (NESH) has been approached by a researcher at NTNU concerning the research project “Teleological thinking”. The design is not described in detail in the received documents, but it seems clear that the general aim of the study is to investigate possible connections between teleological thinking, a tendency to reach conclusions prematurely, and experiences of powerlessness. The researcher wants to use his own students as participants in the project, and informs the committee that he does not wish to allow them to refuse to participate unless their reasons for doing so match a given shortlist (illness etc).

The consent form also reveals that the plan is not to reveal details concerning design and purpose.

NESH considers the first of these two issues—the lack of voluntary consent—to be the most essential in this case. As the committee has on previous occasions communicated to the researcher (our ref. 2011/205, letter dated 9 February, 2012; our ref. 2012/168, letter dated 28 September, 2012), the recruitment of one’s own students is in principle fraught with ethical challenges. In this project, part of the design is to deny the students their right to refuse participation on any grounds. This would constitute a clear breach with the principle of voluntary informed consent, and cannot be recommended by the committee (cf. *Guidelines for Research Ethics in the Social Sciences, Law and the Humanities*, §9).

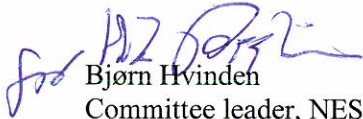
The brief description of the study does not, however, indicate that the withholding of information from the research participants forms a major ethical challenge in this instance. The information in question seems to be of a relatively innocent nature. Since a full description of the design and purpose of the study in advance would undermine the validity of the data, the withholding of information seems justified, as long as these aspects of the study are explained in greater detail to the participants after the experiment has been carried out.

NESH’s assessment presupposes that no personal information is to be collected as part of the study. If this is not the case, the researcher is obliged by law to report to the Norwegian Social Science Data Services before initiating the project. In this connection, it is also potentially relevant that the literature shared with the committee along with the project

description indicates correspondence between certain test results and certain forms of mental suffering. If there is a risk that the collected data and results will be of a sensitive nature if they are traced back to individuals, extra caution on the part of the researcher is naturally required in order to ensure there is no risk of this.

As the most critical aspect of the study seems to be the desire to limit the voluntariness of the students' participation, NESH attaches a statement to BI which deals with closely related issues.

On behalf of The Norwegian National Committee for Research Ethics in the Social Sciences and Humanities,

Bjørn Hvinden
Committee leader, NESH

Hallvard J. Fosshem
Director, NESH

Attachment: NESH letter to BI (2 pages)

Handelshøyskolen BI
v/administrasjonssjef Kjersti Gummerson
kjersti.gummerson@bi.no

Vår ref.: 2013/15 Dato: 09.10.2013

Spørsmål om studenters deltakelse i forskningseksperimenter som del av studiet

Bakgrunnen er en henvendelse fra Handelshøyskolen BI. Med begrunnelse i Stortingsmelding nr. 18 (2012-2013) *Lange linjer–Kunnskap gir muligheter* viser BI i sin henvendelse til ønskeligheten av studentaktiv forskning og skisserer et opplegg som de ber om NESH' syn på. Det foreslås at to av fem arbeidskrav i markedsføring på bachelornivå kan erstattes av deltakelse i eksperiment. Det hevdes at arbeidsmengden er lik i de fem arbeidskravene. Videre sies det at studenten når som helst kan trekke seg fra eksperimentet uten at det påvirker godkjenning av arbeidskravet.

NESH anser særlig to punkter som sentrale i en vurdering av spørsmålene som henvendelsen reiser: frivillighetsdimensjonen ved forskningsdeltakelse og begrepet ”studentaktiv forskning”.

Frivillighetsdimensjonen ved forskningsdeltakelse blir et sentralt moment når deltakelsen er nært knyttet til undervisning og eksamen. Praktisk sett er dette ikke minst et spørsmål om rekrutteringsmåte. Å gjøre forskningsdeltakelse (forstått som deltakelse som informant eller liknende) til obligatorisk del av eksamen er i utgangspunktet et brudd med prinsippet om frivillig samtykke, og frarådes av komiteen.

Også i opplegg der studentene får et alternativ til forskningsdeltakelse, kan det lett oppfattes slik at situasjonen innebærer skjulte incentiver som kan undergrave frivilligheten i et samtykke, for eksempel i form av en mistanke fra studentenes side om at deltakelse innebærer mindre arbeidsinnsats enn alternativet, eller om at valget kan ha en innvirkning på karaktersetting. Slike utfordringer vil gjerne bli større jo tettere forbindelsen er mellom undervisningsopplegg og forskningsprosjekter. For eksempel kan det være vanskelig å sikre at studenter som ønsker å trekke seg helt tidlig i et eksperiment, uten videre antar at dette ikke kan ha negative effekter for dem. Hvis det er slik at studentene må forberede seg til samt bestå den alternative aktiviteten (flervalgsprøve eller liknende) mens forskningsdeltakelsen ikke på samme måte er noe man kan feile i, vil også dette selvsagt kunne utgjøre et frivillighetstruende incitament.

NESH vil ikke prinsipielt advare mot all rekruttering av studenter som forskningsdeltakere gjennom forskerens egen undervisning, for eksempel ved oppslag på skolen, etc. Komiteen

understreker at dette i så fall må skje på måter som sikrer både reell og opplevd frivillighet. Gitt de vanskelighetene som er forbundet med å garantere dette i en (gjerne eksamensrettet) undervisningssituasjon, vil slike garantier i mange tilfeller være urealistiske, og fremgangsmåten derfor forskningsetisk uansvarlig.

Et annet hovedanliggende for NESH er at *studentaktiv forskning* ikke bør forveksles med bruk av studenter som rene forskningsdeltakere. Studentaktiv forskning bør gi studentene innsikt i hva det vil si å forske, og dette gjøres best ved å la dem ta aktivt del i hele eller betydelige deler av forskningsprosessen. Selv om komiteen kan se at også erfaring fra interaksjon med forskere som deltakere i deres forskning kan være nyttig og relevant, er det vesentlig å understreke at å stille som forskningsdeltaker ikke er tilstrekkelig til å utgjøre studentaktiv forskning i egentlig forstand.

Ut fra dette perspektivet er ytterligere en grunn til å være årvåken overfor rekruttering av forskningsdeltakere gjennom forskerens egen undervisning, at undervisernes behov for forskningsdeltakere i egne forskningsprosjekter kan komme til å utgjøre en dominerende motivasjon. I et opplegg der studentaktiv forskning gjøres til fremgangsmåte, vil derimot rimeligvis studentenes eget utbytte kunne sikres en posisjon som hovedanliggende.

Disse to hovedhensynene gjør at NESH ikke kan anbefale gjennomføring av opplegget slik det skisseres i den mottatte dokumentasjonen.

På vegne av Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora,

Bjørn Hvinden

Komiteleder, Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora

Hallvard J. Fossheim

Sekretariatsleder, Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora